

## 24. ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ В УКРАЇНІ

**В.Є. Овсяннікова**

*Національний університет харчових технологій*

Непослідовність у проведенні економічних реформ в Україні призвела до того, що перехід від адміністративно-командної системи до ринкової супроводжувався значним спадом виробництва в 90-х рр. ХХ століття. Внаслідок цього обсяг національного виробництва в кінці 90-х років становив трохи більше як третину від рівня 1990 року. До 2000 року вдалося зупинити падіння виробництва, і з'явилися перші ознаки економічного зростання. Черговим ударом для української економіки стала світова фінансова криза 2008 – 2009 рр., яка викликала падіння обсягу ВВП на 15 %, а промислового виробництва — на 35 %. Тому, найбільш актуальна проблема для української економіки — це відновлення економічного зростання, для чого необхідно провести комплексні системні заходи для виходу економіки з кризи.

Найбільш важливою умовою переходу до економічного зростання є створення привабливого інвестиційного середовища для вітчизняних та іноземних інвесторів. Україна має великі можливості для активної діяльності інвесторів — значний споживчий ринок, вигідне геополітичне розташування, багаті природні ресурси, кваліфіковану й водночас дешеву робочу силу, потужну наукову базу. Однак макроекономічне середовище дуже несприятливе для інвестицій — високі реальні проценти ставки, високі податкові ставки, суперечливе і невідповідне сучасним реаліям господарське законодавство, тінізація економіки та ін. Все це породжує песимістичні прогнози в інвесторів. Водночас внутрішні заощадження, внаслідок малих доходів родин, є недостатніми для потрібних обсягів інвестицій та капіталовкладень. До того активізується процес «втечі капіталу» за кордон.

Суттєвим чинником стабілізації економіки України має стати активізація малого і середнього бізнесу. Світовий досвід показує, що саме малі підприємства можуть розв'язати такі завдання, як структурна перебудова економіки, насичення ринку найрізноманітнішими товарами і послугами, створення додаткових робочих місць. Малий бізнес послаблює монополізм і забезпечує конкуренцію. Однак, поки що він іще не став в Україні реальною базою для становлення ринкової економіки. Розвиток малого бізнесу гальмують: недосконала державна політика щодо його підтримуван-

ня, високі податки, обмеження на окремі види діяльності, адміністративні бар'єри, бюрократична тяганина в отриманні ліцензій, ще не сформована позитивна громадська думка стосовно підприємницької діяльності тощо.

Особлива роль у відновленні економічного зростання належить земельній реформі, яка покликана підтримувати на селі найефективніші форми власності та господарювання.

У сфері зовнішньоекономічних зв'язків головним завданням є поступове входження України у світовий економічний простір. Для цього слід створити стабільну і сприятливу правову основу для залучення іноземних інвестицій і повернення українського капіталу у твердій валюті в Україну. Водночас необхідний захист національного виробника від конкуренції іноземних фірм.

**Науковий керівник: Н.М. Салатюк.**